

ABONNEMENT

Pays étrangers

Pour un an : 2 Dolars

Edition spéciale : 3 Dolars

ADRESSE

«İçtiha» Constantinople

Téléph : 20865

xxviiième ANNÉE

15 Juin 1932

İÇTİHA**Türkçe ve Fransızca
İLMİ, EDEBİ, İKTİSADİ****No : 347****ABONNEMAN**

Seneliği (24 Nusha) Türkiye

için: 2 1,2, A'lâ kâğıdı

5 liradır

ADRES

Cıgaloğlunda İçtiha Evi

Tarihi Te'sisi :

1904 — Genève

Yirmi yedinci sene

15 Haziran 1932**Darwin in ellinci ölüm yıl dönümü**

Meşhur tabiiyundan ve Fisiologia müdek-
kiki, Charles Darwin in vefatı geçen ay elli
seneyi doldurdu.

Darwin 1808 de İngilterede DOVİN da doğ-
muş ve 1882 de yetmiş dört yaında vefat et-
miştir. Koca âlini meşhur felekiyat mutahassısı
Newton un mezarına yakın Westminster e
defn olunmuştur. Gençliğinde Fisiologia ve Ta-
rihi Tabii ilmlerile cidden meşgul olup tuva-
nalığında ma'lumatını derinletmek için Brezil-
yayı ve Amerikanın ve Bahri muhit adalarının
pek çok yerlerini uzun müddet gezerek
tettebbü'atını ikmal etmiştir. Ancak elli yaşında
Hayvanat ile Nebatat arasında olan irtibatı haya-
tîyi, menşe'leri bir olduğu halde hayvanatın
arasındaki farkları ve esbabını tetrin ve Fisiolo-
gie nokta'î nazarından bunlar arasındaki irtibatı
fenne istinaden tasnif ettikten sonra insanın
sa'ir hayvanlarla olan irtibatı tabii'sini ve insan-
ların nasıl tekâmül ettiğini meydana koy-
muştur. « Darwinisme » mesleki te'es-
süs etmiştir. Bu fikir ve nazariyye o
vakitler henüz din boyunduruğundan kurtula-
mayan Anglo-Saxonları hattâ Fransızları ku-
durtmuş idi. Koca dahiyi, fransa akademiyası,
Katolik matbu'atının küfr yağdıran ağızların-
dan korkarak âzalığa kabul edememişti!!
Darwin on dokuzuncu asırda dimağlarda alev-
lenen ihilâl ateşi arasında pek yavaş giden
« Evolution » a bu nazariyyelerile bir hız
verdi, ta'assupdan ayırdı, bir çok ha-

kikat inkişaf etti, bir ilm ve hakikat inkılâbı
doğurdu.

Dünyanın yedi bin senelik [!] hayatına, Âdem
babamızın, Havva anamızın bu yüzü kara bağı
yara toprağımıza nasıl indiğine da'ir, mukaddes
ad etdikleri kitaplarındaki hurafata tamamen
mu'tekid garplılar o vakitlerde buna nasıl ta-
hammül edebilirlerdi?

Newton un uğradığı tecavüze Darwin de
ma'ruz kaldı : fakat pek esaslı ve derin tete-
bu'ata müstenid Darwin nazariyyesi denir
kazık dediğimiz kutub yıldızı gibi sabit kaldı,
kuvve'i fitriyyeye muflakiyyet ira'e etmeyen
« Darwinisme » nazariyyesi ilmin pek çok naza-
riyyeleri gibi kısmen veya külliyyen değ-
tikleri halde henüz ciddi bir darbeye uğra-
madı, amik tettebu'at neticesi malûmatı beşeriy-
eye konan bu hakikatı nisbiyye böylelikle
sebat edüb duracak.

Katolikliğin değil, ilmin ve hakikatin Papası,
ve inkılabatı fikriyye Lutther i ve Saxonların
Peygamberi olan Darwin on dokuzuncu asırda
yetişen ulemanın ta'assub zulumatı içinde o
vakit boğulan Britanyanın meş'alesi sayıldığı
için her tarafda ellinci sene'i vefatı ihtifa-
latı yapılıyor.

Dahinin on sekiz sene mütemadiyen içinde
çalıştığı ev akırbası ve kıymetini takdir eden-
ler tarafından tezyin edilerek müzehane haline
konmakta ve kendi âsar ve el yazılarıyla donan-
maktadır.

Bilmem umum Türkiyede değil, İstanbulda

DARWİN

Halk için hıfzıssıhha sütunu : [1]

GİRİP

Harb-i Umumiden beri grip artık her sene bizi ziyaret etmeyi unutmıyor. Gripin mikrobi pirinç danelerine benzer ve mikroskobun pek kuvvetli bir adesi altında ancak görülebilir. Ber mu'tad gripin senelik ziyareti, ekseri, Avru-panın şarkında başlar ve yavaş yavaş garba doğru gider buunlaberaber her sene şiddetinden bir az ga'ib ettiği görülür. Harb-i umuminin son senesi olan 1918 de umum dünya halkının gıda noksanından ve bâ husus vitaminsiz gıdalar- lardan sıhhatları bozuk ve te'essür ve halecan- lardan ma'neviyyatları kırık bulunmak neticesi vücudlarında hastalığa karşı durmak kuvveti pek ziyade azalmış bulunduğundan grip, olanca kuvvetile hükümünü icra etmiş ve pek çok tah-ribata sebep olmuştur. Hattâ o zamanlar

[1] Muhterem ve fazıl hocamız mu'allim Dr. Şükrü Paşa, bundan sonra İctihad a bu umumî unvan altında makaleler ihda etmeyi va'd buyurdular.

olsun 27 seneden beri ilm ve fikir mücahedesinin yapıldığı İctihad Evi ni bilen ve gören acaba kaç kişi vardır ?

Hatırimdadır : Mektebi Tıbbiyyede talebe iken, ba'zı arkadaşları uyandırmak ve « Yarım hoca insanı, dinden, yarım hekim candan eder » darbi meseline ma'ruz bırakmamak için Darwin ve sa'ir büyük adamların eserlerini okutmağa sa'y ederdik. Bunlardan ba'zılarının değil yalnız Hoca babaları, Paşa babaları bile böyle şeyleri okumayınız küfre uğrarsınız. « Darwin, efdal mahlukat olan insanı maymundan çıkmadır diye âlemi iğfal ediyor », iddi'ai eblehferibane -sile evladlarını cehalete sevk ediyorlardı ! İslâmiyet 'akidelerinin hakikatına vakıf olma-yan bu cühelâ :

« Ayinedir âlem, her şey Hak ile ka'im » felsefesini unutuyorlardı.

Dr. İ. Temo

« Flandre » harb cebhesinde kazanılan muzaf-feriyyetleri her iki tarafın grip neticesi pek bitkin bir halde bulunan ordu ve askerlerinden ziyade hastalık mikrobunun kazandığını istilâ- nın şiddetine telmih ve işaret kabilinden söy-lerlerdi.

Grip mikrobi insanların ağız ve burun sularında bulunur ve oralarda çoğalır ve hava vasıtasile bir şahısdan başkalarına geçer ve ulaşır. Şiddetli öksürük veya aksırıkla hasta- lıklı bir kimseden milyonlarca mikrob etrafa saçılır ve yakında bulunan kimselere nefes ta-rikile hastalık aşılanır. Teneffüs geçidlerinden giren mikrob yerleşmek için zemini müsa'id ve mukavemetsiz bulursa derhal yerleşir ve çoğalır, bu suretle yeni bir grip hastası daha mevcuda ilâve olunur.

Bütün hastalıkların tohumları pislik nev'in- den oldukları için ziya ile saf hava ve temizlikden